

بهبود جنگل سد استعمار و استبداد

میرزا کوچک خان در پی قیام خود اهدافی متعالی را دنبال می‌کرد. اهداف میرزا را می‌توان به شرح ذیل بیان کرد:

الف) مبارزه با انگلستان

هدف میرزا اول مبارزه با روسیه تزاری بود که گیلان را به تصرف خود درآورده بود و بعد مبارزه با انگلستان که انواع قراردادهای ننگین را به ایران تحمیل کرده بود، و حالا با فروپاشی حکومت تزار، انگلیسی‌ها یکه‌تاز ایران بودند و هدف اولیه میرزا حالا اخراج انگلیسی‌ها بود و میرزا به این عقیده بود که با همکاری نیروهای انقلابی و آزادیخواه که بنا بر گفته خود هیچ چشم‌داشتی به ایران ندارند با انگلیسی‌ها مبارزه کند. میرزا در این مورد انگیزه خود را چنین بیان می‌کند:

«نمایندگان سویت روسیه به ایران وارد شدند، به این عنوان که به ما کمک کنند تا انگلیسی‌ها را که دشمن مشترکمان می‌باشند از ایران بیرون کنیم و دست خائنین و مستبدین را کوتاه نماییم و این مساعدت را چنانچه می‌دانید، مطابق موافقت‌نامه به دو چیز منحصر نمودیم:

یکی آنکه از روسیه به ما اسلحه داده شود در عوض قیمت بگیرند. ۲- نفرات به قدری که ما تعیین کنیم و بخواهیم» (۱)

محمدعلی گیلک برداشت و ذهنیت خود را از تلاش‌های حکومت شوروی و گرایش مردم به شوروی‌ها را اینگونه بیان می‌کند: «همه این اقدامات اگر نمی‌توانست تمایل مردم ایران را به طرف روسیه جلب کند لاقلاً ضدیت با انگلیسی‌ها را در آنان تحریک می‌نمود». زیرا شوروی‌ها با آنان و خط و مشی ضد انسانی آنان مخالفت می‌کردند.

طرفی نامه‌هایی هم که برای میرزا فرستاده می‌شد در خصوص این امر باعث تحریک بیشتر میرزا می‌شد برای همکاری با بلشویک‌ها.

مکاری با بلشویک‌ها مساعد به حال امت است و سبب نیرومندی کسانی می‌شود که مشغول مبارزه علیه قرارداد ۱۹۱۹ هستند و می‌خواهند آن را لغو کنند».

جمله درخواست‌کننده‌ها احمدشاه است که مخالف قرارداد ۱۹۱۹ بود، مدعی است من به میرزا کوچک‌خان پیام دادم فرد مطمئنی را به قفقاز بفرستید و به نام ملیون ایران با آنها سازش کنید: زیرا وقتی انگلستان رقیبی در برابر خود ببیند خواسته‌های نابحق خود دست برمی‌دارد یا آنها را تعدیل می‌کند.

بهدار شاهد است که بوسیله او به میرزا کوچک‌خان پیغام دادم. شما به قفقاز نمایندگان مطمئن بفرستید و با نام ملیون با روس‌ها سازش کنید و بدان‌ها بفهمانید که دست و پای دولت ایران چگونه در حال حاضر بسته است و اکنون ما داریم با دولتی که قشون او و نفوذ او ما را احاطه نموده است، تا آنجا مدارا کنیم که قشون روس‌ها به سرحدات قدیم دست برنند و خلاصه که دست و داد ما به تدریج و آهستگی به سوی آنها دراز خواهد شد.

باید این پیام‌ها در رفتن میرزا به سمت ارتش سرخ اثر داشته و باعث همکاری او با آنها شده است.

مبارزه با نیروهای فاسد داخلی:

باید قراردادهای ننگین در زمانی ممکن است که نیروهای فاسدی مانند وثوق‌الدوله‌ها در کشور حاکم باشند و بنابراین اصلاح امور دولت و بیرون راندن نیروهای فاسد کمکی است برای بیرون راندن بیگانگان.

همین خاطر می‌بینیم که در مواد قرارداد میرزا و ارتش سرخ آمده است:

از ورود به تهران و تاسیس مجلس مبعوثان، هر نوع حکومتی را که نمایندگان ملت بپذیرند. که این قرارداد می‌تواند منتهی باشد از سرنگون کردن حکومت استبداد و سپردن آن به مردم با همکاری ارتش سرخ.

حفظ استقلال کشور:

کرد بلشویک‌ها و نظام شوراهای، هواداری آنان از آزادی ملت‌ها و لغو کلیه قراردادهای استعماری، زمینه را برای گرایش ملت کشور، بر هر آزادیخواهی در آن برهه تاریخی فراهم می‌ساخت. و از طرفی ارتش سرخ بدون هیچ دعوتی وارد کشور شده بود. آن‌ها هر گاه به سرزمینی وارد می‌شدند، سعی می‌کردند، کمیته‌ای تشکیل داده و تلاش‌های خود را زیر آن ادامه دهند. آنها برای ایران هم چنین خوابی دیده بودند. و حزب کمونیست عدالت را در باکو، برای همین هدف، تشکیل دادند تا در ایران، در پرتو نام اعضای آن که ایرانی بودند، برنامه‌های استعماری خود را سامان دهند.

این گرایش شوروی به شرق به خاطر تغییر سیاست آنها بود، چون لنین قائل به انقلاب جهانی بود این سیاست در ب پیشرفت زیادی نداشت به همین جهت تصمیم گرفتند سیاست انقلاب جهانی شرق را عملی کنند.

در سیاست در شرق مبرم‌ترین وظیفه هیات رئیسه سیاسی شورای جنگ انقلابی جمهوری است... و باید با همان عزمی انقلاب اکتبر را به بار آورد صورت بگیرد، چون بدون شعله‌ور شدن آتش انقلاب در شرق در بقیه جهان بندرت آتش ب برافروخته خواهد شد مسئله موفقیت یا شکست در شرق شاید مسئله مرگ و زندگی انقلاب باشد».

همین منظور از میان کارگران ایرانی آسیای مرکزی واحدهای نظامی تشکیل شد. که این واحدها قوا بود ارتش سرخ در ایران را تشکیل دهند، آن‌گاه

دم زحمتکش ایران نه تنها از شر امپریالیست‌های انگلیس رها خواهند شد بلکه برای همیشه از دست استثمارگران آزاد شده و به خانواده برادر جمهوری‌های شوروی خواهند پیوست».

چا آشکار می‌شود که قصد شوروی از شروع عملیات نظامی در ایران تصرف کل ایران و شوروی کردن ایران است.

ز آنکه خواهان استقلال کشور بود با تمام توان در راه این هدف والا و مقدس تلاش می‌کرد، باید جلوی این افراد را با بر و زیرکی ویژه‌ای می‌گرفت. از این روی، وی ناچار به همکاری با ارتش سرخ و حزب کمونیست شد.

امر در نامه میرزا به لنین آشکار است (صدای ملت ایران می‌گوید):

قدم اولی را برای رسیدن به آزادی برداشتیم ولی خطر دیگری از طرف دیگر به ما می‌رسد. یعنی اگر ما از دخالت جی‌ها در کارهای داخلی خود جلوگیری ننماییم، این دلیل می‌شود که ما به قصد خودمان؛ یعنی به آزادی نخواهیم رسید. زیرا که به جای دخالت‌هایی که تاکنون از طرف یک دولت خارجی وجود داشت، دولت خارجی دیگر در کارهای خالت کرده و ما در تحت نفوذ او خواهیم افتاد».

ما می‌بینیم که در قرارداد میرزا با بلشویک‌ها ذکر شد که «نبایستی در امور داخلی ما مداخله کنند». یعنی باید به استقلال ملت ارج نهند.

